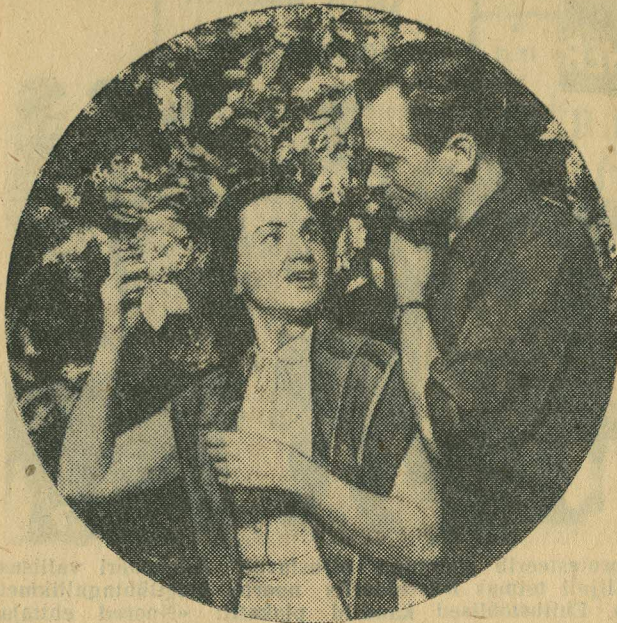

OOPER „KÄSIKÄES“ RAT „ESTONIAS“

Stseen G. Ernesaksa koomilise ooperi «Käsi käes» esimesest vaatuses: Tiiu — M. Kodanipork, Toomas — G. Ots. All: stseen ooperi teisest vaatuses

A. Alla fotod

Pärast pikemaajalist ettevalmistust tuleb RAT «Estonias» homme lauale Stalini preemia laureaadi, Eesti NSV rahvakunstniku Gustav Ernesaksa koomiline ooper «Käsi käes». Ooperi libreto on kirjutanud P. Rummo ja K. Merilaas.

See, G. Ernesaksa kolmas ooper, käsitleb kolhoosielu esimesi aastaid Eesti külas, sellele ajajärgule iseloomulikku uue ja vana vahelist võitlust. Eesrindliku «Ühispere» kolhoosi esimees Mari (O. Lund) ei saa leppida Vanavere kolhoosi esimehe Mihkli (A. Pärn) vananenud vaadetega, tema halvustava suhtumisega tehnikasse. Kahe esimehe vahel algab tüli ühiselt ehitatava hüdroelektrijaama pärast, ja see ongi ooperi peamine konflikt.

Ooperi esimeses vaatuses jutustab hüdroelektrijaama ehitustööd juhtiv noor insener Toomas (G. Ots) Mariile, kuidas isa talle juba lapsena südamele pani suureks kasvades valgust linnast kodukülla tuua. Ta on mõtelnud sellele ka Isamaasõja lahingute päevil ja nüüd tahab ta isa unistuse täide viia.

Laupäeva õhtul koguneb «Ühispere» rahvas ehitatava elektrijaama juurde. Tantsitakse, mängitakse ringmänge. Pärast rasket päevatööd jõuab kohale ka Vanavere kolhoosi rahvas eesotsas oma esimehe Mihkliga. Naabrite lõbus tuju nakatab ka Mihkli ja talle meenuvad oma noorpõlve laupäevaõhtud. Kuid talle tulevad meelde ka raskused oma igapäevases töös ja ta ütleb: «Elu elada — see on tükk tõsist, rasket tööd». Samas tekib Mihkil tüli Mariga, kes süüdistab Mihkit tema loiu osavõtmise pärast elektrijaama ehitamisest

riijaama juurde monteerijad saata. Kuuldes aga Toomalt, kuidas tegelikult olukord on, häbistab Andres Marit kul elektrijaama mõtte algatajat. Mari aga solvub ja teeb omakorda teravaid etteheiteid Mihklile. Rahvas, kes kogu aja seda tüli on jälginud, läheb laiali lubadusega peagi öelda selle kohta ka «oma sõna».

Ehitustöös tekkinud seisaku üle aga põõmüstavad kaks kahjurit — rajooni agronoom Priil (M. Taras) ja endine veskiomanik Vooster (A. Linnamägi). Nad napsitavad õllekioski tagahoovis, «ootavad» aega, millal jälle on nende omad kõik «mõisad ja majad». Nendega ühinevad samasuguseid endisi aegu tagasiigatsevad läbikukkunud artistid Madleen (I. Pöder) ja Alfredo (K. Vaha). Oma kampa kutsutakse ka neist juhuslikult mööduv Mihkel, keda siis üheskoos hakatakse lohutama viina ja «heade sõnadega». Koos Mihkli tütre, kolhoosi aiandusbrigadiiri Tiiuga (M. Kodanipork), saabub kohale kolhoosirahvas ja nende naeru saatel põgeneb laiali kogu see seltskond.

Kolmanda vaatuse tegevuspaik on uue elektrijaama juures. Tiiu ja Toomas on teineteisega ühise keele leidnud ja unistavad õnnelikust tulevikust. Mihkel on mõnusas meeleolus: Jaam on valmis, saak on põllult koristatud. Tuleb Mari ja kiidab Mihkit.

Mihkel talub rasket süütunnet: «...kulakki ta poole vahtis, sõbramehkeks teha tahtis». Teised lohutavad teda. Nüüd on Mihkel valmis Mariga lõplikult leppima.

Rahvas koguneb hüdroelektrijaama

Pärast pikemaajalist ettevalmistust tuleb RAT «Estonias» homme lavale Stalini preemia laureaadi, Eesti NSV rahvakunstniku Gustav Ernésaksa koomiline ooper «Käsi käes». Ooperi libreto on kirjutanud P. Rummo ja K. Merilaas.

See, G. Ernésaksa kolmas ooper, käsitleb kolhoosielu esimesi aastaid Eesti külas, sellele ajajärgule iseloomulikkude uue ja vana vahelist võitlust. Eesrindliku «Ühispere» kolhoosi esimees Mari (O. Lund) ei saa leppida Vanavere kolhoosi esimehe Mihkli (A. Pärn) vananenud vaadete, tema halvustava suhtumisega tehnikasse. Kahe esimehe vahel algab tüli ühiselt ehitatava hüdroelektrijaama pärast, ja see ongi ooperi peamine konflikt.

Ooperi esimeses vaatuses jutustab hüdroelektrijaama ehitustöid juhtiv noor insener Toomas (G. Ots) Marile, kuidas isa talle juba lapsena südamele pani suureks kasvades valgust linnast kodukülla tuua. Ta on mõelnud sellele ka Isamaasõja lahingute päevil ja nüüd tahab ta isa unistuse täide viia.

Laupäeva õhtul koguneb «Ühispere» rahvas ehitatava elektrijaama juurde. Tantsitakse, mängitakse ringmänge. Pärast rasket päevatööd jõuab kohale ka Vanavere kolhoosi rahvas eesotsas oma esimehe Mihkliga. Naabrite lõbus tuju nakatab ka Mihkli ja talle meenuvad oma noorpõlve laupäevaõhtud. Kuid talle tulevad meelde ka raskused oma igapäevases töös ja ta ütleb: «Elu elada — see on tükk tõsist, rasket tööd». Samas tekib Mihkil tüli Mariaga, kes süüdistab Mihkit tema loiu osavõtmise pärast elektrijaama ehitamises.

Konflikt süveneb veelgi ooperi teises vaatuses. Tegevus areneb rajoonlinna laadaplatsi lähedal autode parkimise kohal. Saabuvad oma kaubaga nii «Ühispere» kui ka Vanavere rahvas. Siin tulevad ka kolhoosidega sefiusvahekorras oleva tehase noored eesotsas tehase ametiühingukomitee esimehe Andresega. (E. Eesmaa). Andres on huvitatud, millal nad võivad elekt-

rijaama juurde monteerijad saata. Kuuldes aga Toomalt, kuidas tegelikult olukord on, häbistab Andres Marii kui elektrijaama mõtte algatajat. Mari aga solvub ja teeb omakorda teravaid etteheiteid Mihklile. Rahvas, kes kogu aja seda tüli on jälginud, läheb laiali lubadusega peagi öelda selle kohta ka «oma sõna».

Ehitustöös tekkinud seisaku üle aga põomustavad kaks kahjurit — rajooni agronoom Prill (M. Taras) ja endine veskiomanik Vooster (A. Linnamägi). Nad napsitavad õllekioski tagahoovis, «ootavad» aega, millal jälle on nende omad kõik «mõisad ja majad». Nendega ühinevad samasuguseid endisi aegu tagasiõigatsevad läbikukkunud artistid Madleen (I. Pöder) ja Alfredo (K. Vaha). Oma kampa kutsutakse ka neist juhuslikult möödunud Mihkel, keda siis üheskoos hakatakse lohutama viina ja «hea-de sõnadega». Koos Mihkli tütre, kolhoosi alandusbrigadiiri Tiuga (M. Kodanipork), saabub kohale kolhoosirahvas ja nende naeru saatel põgeneb laiali kogu see seltskond.

Kolmanda vaatuses tegevuspaik on uue elektrijaama juures. Tiiu ja Toomas on teineteisega ühise keele leidnud ja unistavad õnnelikust tulevikust. Mihkel on mõnuses meeleolus: jaam on valmis, saak on põllult koristatud. Tuleb Mari ja kiidab Mihkit.

Mihkel talub rasket süütunnet: «...kulakki ta poole vahtis, sõbramehiks teha tahtis. Teised lohutavad teda. Nüüd on Mihkel valmis Mariaga lõplikult leppima.

Rahvas koguneb hüdroelektrijaama avamisele. Elektrijaama ehitasid käsi käes nii linn kui maa, elektrijaam on kahe käsi käes sammuva kolhoosipere ühine suur saavutus.

Ooperi lavastas Eesti NSV teeneline kunstnik Kaarel Ird, muusikajuhiks on Vallo Järvi, lavakujunduse valmistas Aleksander Peek, kostüümid Leida Klaus, tantsude seade Helmi Tohvelmannilt. Ooperis on kaastegev kogu teatr! kunstiline kollektiiv. N. GOLDSCHMIDT

